

Global health –kurssi Tansania

Dar es Salaam, Muhimbili University 8.-26.8.2016

Osallistuin elokuussa Duodecimin järjestemälle Global health- kurssille Tansaniassa. Muita kurssin jäljestämiseen osallistuvia tahoja, ovat hammaslääkäriliitto, eläinlääkäriliitto ja lääkäriiitto, sekä ulkoministeriö.

Kurssille osallistui 21 henkilöä, joista 12 Suomesta, 3 Chilestä, 3 Filippiineiltä, 3 Nepalista. Lisäksi paikallisia Tansanialaisia osanottajia oli päivästä ja aiheesta vaihdelle 6-8 henkilöä.

Kaikki kurssille osallistuvat henkilöt olivat terveydenhuoltoalalta: lääkäreitä, hammaslääkäreitä, eläinlääkäreitä, näiden alojen opiskelijoita, sekä yksi farmaseutti ja kättilö.

Kurssin kesto oli kolme viikkoa ja ohjelmaksi oli järjestetty luentoja, vierailuja, ryhmitöitä sekä keskustelua.

Luentojen aiheet olivat luonnollisesti globaalia terveyttä käsitteleviä. Aiheina oli mm. tartuntataudit, aliravitsemus, ruuan turvallisuus, antibioottiresistenssi sekä suun terveys. Luennot olivat pääsääntöisesti hyvin mielenkiintoisia, mutta välillä saimme kokea, kuinka kansainvälisesti käsitys mm. aikatauluista erosi huomattavasti suomalaisten aikakäsityksestä. Eräänäkin iltapäivänä luennoitsija kertoi maailman huumeongelmista lähes tunnin ylimääräistä, kunnes järjestäjät puuttuivat peliin. Ei etteikö aihe olisi ollut mielenkiintoinen, mutta nälkä ja uhkaavasti lähestyvä iltaruuhka saivat kurssilaiset hikeentymään.

Vierailimme hyvin kiinnostavissa kohteissa mm. Muhimbilin sairaalassa eri osastoilla, teurastamolla sekä kansanparantajan ja synnytysavustajan luona.

Sairaalan osastoilla näimme potilaiden lisäksi henkilökuntaa sekä fasiliteetteja. Sairaala oli tietysti hyvin eri näköinen, kuin suomalainen sairaala, mutta esimerkiksi vierailu korvaushoitoa antavalle metadoni-klinikalle oli hyvin antoisa. Puitteet saattoivat olla melko vaatimattomat, mutta toiminta hyvin organisoitua. Tapasimme klinikan johtavan lääkärin, sosiaalityöntekijän, sekä henkilöt jotka jakavat metadonin potilaille. Toiminta itsessään oli järjestetty hyvin samoin, kuin Suomessa, vaikkakin hallinnossa taisi olla vähän vähemmän ihmisiä töissä. Koska julkisen terveydenhuollon budjetti Tansaniassa on vähän toinen, ei heillä ollut tarjota, kuin metadonia korvaushoitoon. Suomessa pystytään tarjoamaan metadonin lisäksi kalliimpia ja parempia valmisteita.

Hammaslääketieteen laitos, sekä suu- ja leukasairauksien osasto olivat myöskin sairaalan alueella. Hammaslääketieteen laitos on ainoa hammaslääkäreitä kouluttava yksikkö Tansaniassa ja myös naapurimaista tullaan sinne opiskelemaan. Klinikka perustettiin 70-luvulla ja apua saatiin sekä Suomesta, että Hollannista. Laitoksella annettiin peruskoulutusta, sekä

erikoistumiskoulutusta. Potilastöitä harjoitellaan simulaatio-laboratoriossa, ennen klinisiä töitä, käytössä olivat sähköinen potilastietojärjestelmä, sekä PTG-laitte. Laitoksella meille luennoinut henkilö, kertoi että isona ongelmana Tansaniassa ja myös muualla Afrikassa ovat leukojen alueen kasvaimet. Kasvaimia hävetään ja niitä piilotellaan pitkään huivin alla. Apua saatetaan käydä myös käydä kansanparantajan luota hakemassa. Vasta kun tilanne on aivan katastrofaalinen hakeudutaan hoitoon. Siinä kohtaa on usein myöhäistä, sillä leikkauksessa joudutaan poistamaan niin paljon leukojen alueen kudoksia, että potilaan elämänlaatu ei enää palaudu tyydyttävällekkään tasolle.

Suun terveyden luentopäivänä meille kerrottiin myös kahdesta Tansanian maaseudulla tiukassa olevasta uskomuksesta, jotka ovat aika valitettavia. Kun lapsi lähestyy puolen vuoden ikää, hän alkaa konttailla ja samalla saa ensimmäisiä hampaitaan. Uutta laajentunutta elinpiiriään lapsi tutkii laittamalla kaiken vastaan tulevan suuhunsa. Sen seurauksena lapsia saa usein ripulin. Perheen hakeutuessa hoitoon kansanparantajalle, he kokevat, että syy tähän ripuliin on suuhun puhkeava maitohammas. Ja hoitona on puhkeavan tai juuri puhjenneen maitohampaan poisto. Toimenpide tehdään ilman paikallispuudutusta likaisilla instrumenteilla. Usein nämä poistokuopat tulehtuvat ja seuraukset voivat olla hyvin vakavat.

Toinen tiukassa oleva uskomus liittyy yskään. Pölyävä maaperä aiheuttaa sen, että suurin osa ihmisistä kärsii kroonisesta yskästä. Kun ihmiset lopulta hakeutuvat kansanparantajan hoitoon, hän huomaa kitalakea ärsyttävän ja yskimistä aiheuttavan uvulan. Hoitona yskään, on siis uvulan poisto. Tämäkin toimenpide tehdään ilman puudutusta likaisilla instrumenteilla.

Muista vierailuista varmasti mieleenpainuva oli vierailu teurastamolle. Siellä oli onneksi jo iltapäivän siivous käynnissä, sillä teurastus täytyy tehdä auringonnousun aikaan, mutta tuoksu oli silti mitä huumaavin. Kurssillemme osallistuneet eläinlääkärit tekivät hyviä kysymyksiä koskien lihan tarkastamista sekä turvallisuutta. Saimme huomata, että periaatteet lihan tarkastamiselle ovat aivan samat, kuin Suomessa. Toki meillä teurastamo on suljettu rakennus, ei seinätön katos, ja lihanleikkaamon katossa ei taida olla linnunpesiä.

Vierailu kansanparantajan luo oli sekä kiinnostava, että pelottava. Mies oli meidän kaikkien mielestä erittäin pelottava jo olemukseltaan. Hän valmisti parantavia rohtoja yrteistä ja osasi hoitaa sen avulla kaiken syövästä diabetekseen.

Kokonaisuutena kurssi oli siis hyvin mielenkiintoinen ja unohtumaton elämys.

Heidi Kortesuoma